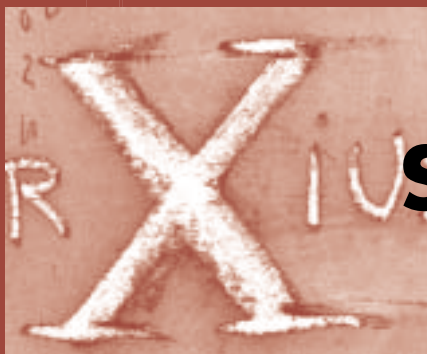

A

S: punt per punt

ARXIUS
INTERVENGUTS
PER LA
DIRECCIÓ
GENERAL DEL
LLIBRE, ARXIUS I
BIBLIOTEQUES

NOUS ARXIUS
MUNICIPALS
ORGANITZATS:
VENTA DEL
MORO, LA MATA
I TODOLELLA

Durant el primer semestre de l'any s'han inventariat tres arxius municipals pertanyents a dues comarques diferents: Venta del Moro, comarca de Requena-Utiel; La Mata, i La Todolella, de la comarca del Ports.

A Venta del Moro el resultat ha estat un arxiu de 1.000 caixes, el més gran que s'ha inventariat. Un arxiu que ha conservat alguns documents del segle XIX, però majoritàriament del segle XX. D'entre els seus fons, cal destacar els llibres d'actes des de l'any 1901 i els llibres registre d'entrada i eixida de documents que comencen el 1893. Hi ha també padrons d'habitants des de 1921. Són abundants els expedients d'obertura d'establiments a partir de l'any 1933, la farmàcia, fàbriques de ciment, fusta, cellers de vi, perruqueries, etc.

Respecte a la documentació econòmica, se n'ha trobat que fa referència a l'agricultura, la ramaderia i l'aprofitament forestal.

Pel que fa a la Intervenció de l'Ajuntament, es conserven documents a partir del segle XX, amb alguna excepció com els llibres diaris d'intervenció d'ingressos i despeses de 1886. Igualment, quant a les eleccions, també ens ha arribat des de finals del segle XIX, amb eleccions a regidors, compromissaris per a Diputacions Provincials i Procuradors a Corts.

Els arxius incorporats del Jutjat, la Falange i la Germandat Sindical de Llauradors i Ramaders també han conservat abundant documentació amb sèries prou completes.

Comarca dels Ports: documentació del segle XV

Per a viatjar en el temps i trobar arxius amb documentació des del segle XV cal entrar als arxius de la Comarca dels Ports. És el cas dels Arxius Municipals de La Mata i La Todolella. En l'arxiu de La Mata trobem llibres d'actes des de l'any 1563, que inclouen l'elecció de càrrecs de l'Ajuntament. És important també la documentació sobre Patrimoni, destacant l'escriptura de cessió del Privilegi del Rei Pere el Cerimoniós, quant a permisos per poder passar els ramats pel terme de Morella, de l'any 1340, encara que conservem el trasllat de 1682. Igualment, trobem escriptures de delimitació des de 1691 entre la Mata i els pobles veïns. Entre els béns mobles hi ha testimoni de carregaments i quitaments de censals a partir de 1577. Dins de les activitats econòmiques, hi trobem comptes de diners, èpoques i censals des del segle XV. El primer padró de riquesa data de 1730.

És important el fons de l'Arxiu del Jutjat, donat que ens han arribat els "Llibres del Lloctinent de Justícia de la Mata" entre 1411 i 1687. I a més, destacarem una quantitat considerable de judicis des de 1655 i expedients d'informació de possessió, entre d'altres.

El fons de l'Arxiu del municipi de La Todolella també ha resultat interessant quant a la conservació de documents antics. Hem de destacar l'expedient de delimitació de 1784 (tr.1846) i l'ordenació de regulació de reg de 1748. A més a més, subratllar també el valor de la documentació econòmica de l'Ajuntament com el Compte General del Pressupost des de 1602 fins a 1707, cosit en pergamí, i d'altres comptes fins a l'any 1739. Entre el fons del Jutjat, hi aparegué el Llibre del Justícia Diego Menbrado (sic), però que està incomplet.

Tots aquests arxius es troben ja ubicats al seu lloc d'origen, amb els avantatges que ha suposat el seu inventari per a la seua conservació i consulta. Els documents anteriors al S.XIX han estat microfilmats i també es podran consultar en CD a l'Arxiu del Regne de València.

 Castell originari de la Todolella, segle XIII

Una exhaustiva restauració

L'Ajuntament d'Ontinyent ha restaurat un exemplar únic de 1413, un dels documents en paper més antics que es conserven en l'arxiu de la ciutat.

El llibre *Cort del Justícia* és un registre judicial del tribunal que tenia en època foral competències civils i penals. Està compost per paper hispanoàrab, procedent de Xàtiva, tinta ferrogàlica, pergamí i cànem. Joan Alonso, tècnic restaurador de l'Arxiu del Regne de València, ha estat l'encarregat de realitzar la restauració, que ha consistit, sobretot, en reparar els forats ocasionats pels insectes, i l'òxid causat en les tintes per les condicions de conservació. Vicent Terol, arxiver municipal, ha realitzat el posterior estudi i anàlisi crític del volum. El manuscrit compta ara amb una caixa feta a mida per a la seua millor conservació.

ONTINYENT
RESTAURA EL
LLIBRE DE 1413
"CORT DEL
JUSTÍCIA DE LA
VILA", UN DELS
MÉS ANTICS DEL
SEU ARXIU

